

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
з год. 5-їй пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Політичні і національні недомагання і хиби
серед рускої суспільности.

(X) Стріча з різними, чужими і сусід-
ними суспільностями спонукує нас нераз
до порівняння, розкриває наші очи на не-
домагання і хиби, як і добрі прикмети рус-
кого народу. Кождий безсторонний і пред-
метово думающий Русин мусить в такім по-
рівнянню нашої суспільности з иньшими
наткнути ся на одну з головних хиб і не-
домагань а іменно: слабість, хиткість і не-
доспілість національно-політичних переко-
нань, а при тім недостачу консеквенції
між сими переконаннями а житєм. Сі хиби
і недомагання здавна-давна пересякли руску
суспільність, з них она тягне свої соки, з
ними она майже зросла ся. У иньших на-
родів н. пр. творять ся партії коло і задля
якоїсь ідеї: у нас они скупляли ся все
коло осіб. Се може найбільша і найголов-
нійша хиба нашої суспільности, що веде
до великого замішання і колотнечі, позаяк
борба, яка неминучо мусить бути на націо-
нально-політичній поли поміж поодинокими
партіями, а не веде ся против засад або в
імя засад відповідаючих певній ідеї, а про-
тив людських хиб або недомагань головних
осіб в партії.

Приглядаючись рускій суспільности
(тут маємо головну на оці т. зв. інтеліген-
цію) і помісаючи єї національно-політичні
змагання і погляди, можна відмітити три
головні групи, розуміє ся з ріжними під-
рядними групами.

Передовсім виступає група, ще посе-
ред нашої суспільности доволі численна,
т. зв. староруска, що виросла на осно-
вах здавна у нас виробленого рутенства,
а протягом часу проявила москвофіль-
ський напрям. Друга головна група, се
народовці, що виробили ся на традициях
Маркіяна Шашкевича а зросли під впливом
т. зв. українфільства шістьдесятих років і
з літературної партії опісля стали політич-
ною. Третя група се рускі радикали,

що виросли серед рускої суспільности під
впливом західно-європейської соціально-де-
мократичної науки, занесеної сюди в фор-
мі приправленій пропагаторами тих ідей в
Росії а головну на Україні з нахилом до
соціально-демократичного інтернаціоналу.

Пригляньмо ся передовсім сій першій групі.
Она обнімала переважну часть рускої інтелі-
генції, головну духовної (хоч до неї пристава-
ли і світські Русини, переважно урядники). Ма-
ла она своїх видних представителів в дав-
нійшій єрархії духовній. Виразних націо-
нальних розумінь не було у сій групі.
Навіть після відродження Русинів в 1848 р.
послугували ся члени сій групи звичайно
польскою, деякі німецькою мовою яко до-
машною, а коли виринуло на видівню лі-
тературне питанє, порушене впершу висту-
пленєм М. Шашкевича а відтак заснованєм
Галицько-рускої Матиці в 1848 р., головні
представителі сій групи силували ся цер-
ковно-словенський язык зробити у нас лі-
тературним і се змаганє чимало спинало
розвій рускої літератури в рідній мові а
з другого боку положило місток ідеї т. зв.
общє літературного языка, себ то
«обєднання і обрусєнія».

Головні представителі сій групи, що
займали видні становища в духовній єрар-
хії, в політичній вгледі ішли в дусі
центрального правительства і за для то-
го не хотіли чути про иньшу Русь як
від Сяну до Збруча, отже стояли на
основі т. зв. рутенства, а їх при-
хильники по краю, переважно свьященники,
уважали себе заступниками консервативних
засад, і опирали ся рускій національній
ідеї з народною мовою в літературі якби
якійсь шкідливій новачії. Ще під кінець
60-их років один з найбільш впливових
в духовній єрархії не хотів допустити ви-
дання молитвенника в рускій мові, якби се
було зневагою богослужєня. Сей зле зро-
зумілий консерватизм а радше заскоружість
сїєї групи підготували мимохіть основи зга-
даному в горі літературному «обєднанню і
обрусєнню». Так з одного боку в сій групі

маємо такі заскоружі типи, що ще й тепер
послугують ся в домашнім обході поль-
скою мовою, навіть з властями мимо ухвал
на соборчиках переписують ся в польській
мові, щоби не дразнити пана старосту або
презеса ради повітової. Яка невиробле-
ність розумінь національних а навіть цер-
ковних панує серед сїєї групи, ілюструє
найкрасше родина одного з найвидатній-
ших представителів сих т. зв. староруских
консервативів: голова сїєї родини, поважа-
ний почесний крилошанин, в національно-
політичних поглядах тип рутенця, що все
нешастє Русинів бачить в Україні (себ то
українсько-рускій ідеї національній); син
єго один оженив ся з Полькою, дочка від-
дала ся за безбарвного Поляка, другий син
оженив ся з Німкинею, а діти охрестив
по православному. Така безідейність гра-
ничить з мертвечиною духовною, яка про-
являє ся в Галицько-рускій Матиці, єї ви-
даннях (наколи доведе ся їм побачити Бо-
жий свѣт) і в деяких сїдоголових єї пред-
ставителях, котрих прототипом є постать
в повісти «Отець Ігнатій», що промову
свою починає словами: «Азъ состарѣхъ ся
надъ чтєніємъ церковныхъ и сицевыхъ
книгъ... Слабість і недоспілість націо-
нальних а в часті і релігійних переконань
відкрила приступ до сїєї групи т. зв. обря-
довщині 60-их років, що змагала до очи-
щування руско-католицького обряду, довела
опісля до еміграції многих свьященників,
а відтак до «возсєдінєнія зъ право-
славїємъ».

Хиткість і недоспілість національних,
літературних і релігійних поглядів і пере-
конань довела дальше до політичних зма-
гань обєднательно-обрусительних, до мо-
сквофільства. Тим способом з одного боку
стрічаємо тут представителів вірних като-
лицькій церкві, в самім серці Русинів хоч
не свѣдомих, а з другого боку простих
москвофільських агєнтів, пропагаторів пра-
вославія, єдинодержавія і обрусєнія. Трудно
поставити побіч себе н. пр. сеніора або
пароха Ставропігії і редактора «Галичаніна»

3

Як я став політиком?

(Автобіографія).

(Дальше).

Не жалую, щом вибрав ся. Такого дома не
побачиш і не почувеш. В нас буденщина: Ореш,
сієш, жнеш і їси, а тут...

Сусід друлив мене опять в бік і каже: «Сей
був кандидатом в трех округах».

— Ага! — думаю — тому він і такий не-
добрий... Дивлюсь, а єго вже несуть на руках і
гопкають. А з салі лунає: «Славно!» та знов
несе ся: «літа-та-та-та-та, літа-та-та-та-та — без
кінця, опять чверть години.

— Пет, пет, пет! — запєикано. Всі втихо-
мири ся. Якийсь молодший політик читає теле-
грами: «Ми духом з вами... Калущ...» Всі скри-
чали: Славно! «Боріть ся, поборете... Стрий...»
Опять: Славно! «Хто за нами, Бог за ним... Жов-
ква...» Славно! «Бодрєтвуйте... в согласії... Ко-
ломия...» Славно, славно!

Підкрикую і я собі зразу з-тихенька, а за
третю-четвертою телеграмою вже таки реву,
аж сусід відсунув ся. Думаю собі: «Я не гір-

ший! Бути на вічі і не вівкнути собі по гуцуль-
ски?!... Коли лізеш в кіш, то будь грибом. Ма-
буть в політиці так треба: Куди політичний ба-
ран, туди і вівці!...»

На естраду виступив опять «хтось». Стаю
на пальці, дивлю ся понад політичні голови:
«Се нашого чину оратор!» А сусід: штурк ме-
не в ребра і каже: «Се наш місіонар, наш Бу-
деволя!»

— Слава Богу! — крикнув оратор.

— На віки слава! — відповідаємо. «Мабуть
се член нашого католицького Союзу?» — мір-
кую собі.

— Люди! — крикнув опять оратор. На са-
ли тихо, що сій мак або росаду.

— Русь-Україна! — Знов залунало по са-
ли, а оратор симчасом шепче собі під носом,
голову повісив на грудь, неначе тяжко призаду-
має ся...

— Кривда нам!... сервітути!... чубаті Славя-
ни!... ратаї!... закон ловецький!... minimum existen-
tia!... Тарас!... заплакана мати!... культур!... ще
не вмерла!...

Такі слова долїтали нас. Оратор то кри-
кне, то лише шипотить, розмахує руками як ві-
трак на горбку, часом лише спочине, щоб — об-

терти носа. Утомив ся. А сусід мій знов: «Сей
знає говорити. Адвоката загнав в кут, перелїци-
тував!... Се кандидат до державної ради... Та-
ківських нам треба! Славно говорить!»

А мені в голові от що! Считає, думаю, де-
кан: що було на вічі? а я хиба вже сєго не
повторю! Досить в мене пам'ять зашанована, а
таки сєї високої політики не витверджу,
хоч колом бий. Хиба видумаю? Таж я в семіна-
ри не такївських, було, наслідував. Декан лоп-
не з сьміху, як стану єму копіювати сєго віче-
вого місіонара. Сьмію ся вже сам в душі, а су-
сід опять мене під ребро: «Ходім хиба на пиво?»
— шепче мов той Будеволя.

— Куди? — питаю.

— На долину, до Торговлі.

В Торговлі застали ми друге віче. Тут ішло
веселїше. Тут орації і пиво лились на переми-
ну. Не зважаючи на «консолїдацію» народовці
или москалів. Тут був і всякий розговор. Один
жалував ся, що торги позамикано; другий хло-
потав ся, що хлопець в гімназії не вчить ся,
дехто нарікав на брак наші для худоби, дехто
спішив ся за орудками: до консисторії.

(Конець буде.)

або «Страхопуда» або председателя «Друга» — они далеко відбігають від себе переко-
наннями і змаганнями, а всеж таки належать
до себе. Так серед сеї групи бачимо всі-
ляки типи, почавши від заскорузлого ру-
тенця давньої породи, аж до скрайного мо-
сквофіла-обєдинителя.

(Дальше буде).

Невідрадный гороскоп.

Маємо перед собою дві важні заяви трьох
клубів лівіці, заяви, ухвалені на зборах посту-
повців і націоналів німецьких з одної сторони,
вірноконституційної німецької шляхти з другої
сторони. Ухвали ті запали 9. марта у Відні. По-
даємо зміст їх в цілости з огляду на їх вагу.
З них можна вносити, яке становище займуть
згадані клуби лівіці супроти кабінету гр. Ту-
на і в парламенті.

Заступники націоналів (проф. Штайнвен-
дер з Каринтії і Гофман Веленгоф з Сирії)
і поступовців (Функе, Грос і Пергелт, з Чехії,
Морави і Шлеска) зібрали ся у Відні в хаті пос.
Гросса. Передовсім сконстатовано, що панує ве-
лике роззярене по причині, що вірноконституцій-
на шляхта, не порозумівши ся з клубами націо-
налів і поступовців, вислала д-ра Бернрайтера
до кабінету гр. Туна. Крок сей названо само-
вільним і одностороннім, за що виявлено вірно-
конституційній шляхті догану і узнано, що ся
шляхта розірвала вже договір, який за-
ключено 30. марта 1897 р. у Відні на спільній
нараді всіх трьох клубів під проводом кн. Каро-
ля Аверсберга. Тоді на зборах згаданих клубів
обговорювано предложенє гр. Баденього, що змі-
ряло до подібної комбінації, яку довершив те-
пер гр. Тун поза плечами націоналів і поступов-
ців. Гр. Бадені старав ся тоді позискати для
парламентарної більшости також німецьку біль-
шу посілість і д-ра Бернрайтера враз з Кайцлем
покликати до свого кабінету. Однакж тоді не
позволили збори всіх трьох груп лівіці д-рови
Бернрайтерови приймати портфель міністерияль-
ний, переконані, що через те положенє німецько-
го народу в Австрії не поправить ся. Тоді ні-
мецька вірноконституційна шляхта прилягла ще
тіснійше до двох других опозиційних груп. В
падолисті 1897 р. прийшло навіть межі сими
трема групами до укладу, що они будуть солі-
дарно поступати і солідарно поборювати кабінет
гр. Баденього. Уклад сей розірвано нині через
самовільний крок вірноконституційної шля-
хти. Націонали і поступовці осуджують се по-
веденє німецької шляхти як найостріїше і зая-
вляють, що в наслідок вступлення д-ра Бернрай-
тера до кабінету гр. Туна борба національ-
на ще більш заострилась. Націонали
і поступовці будуть і дальше виступати проти
языкових розпоряджень і домагати ся їх цілко-
витого знесення. Яко *conditio sine qua non* по-
ставляють они ухваленє языкового закона в цен-
тральнім парламенті. Доки такий закон не буде
ухвалений, доти лівіця не зійде з стано-
виска опозиції в державній раді.

Комунікат оголошений обома опозицій-
ними сторонництвами заключає головню сю
мисль: Нові розпорядження бар. Гавча для Чехії
і Морави не суть до прийнятя через Німців. Тре-
ба проте ужити всіх средств, щоби довести до
законного управильнення языкового питання, яке
би відповідало правам німецького народу в Ав-
стрії. До теперішнього правительства з огляду
на склад кабінету і по причині, що сей кабінет
намірив оперти ся на звістних сторонництвах,
Німці націонали і поступовці не мають довіря
і уважають его собі рішучо ворожим. На зміну
сего становища не може вплинути обставина,
що член вірноконституційної шляхти засів в те-
перішнім кабінеті. Протівно, треба лише жаліти
над тим, що дотеперішня солідарність німецька
розбита. Оба клуби зберуть ся 19. марта, щоби
остаточно порішити, яке становище па-
лежить зайняти супроти кабінету і які внесення
мають поставити ся зараз на першім засіданю
державної ради? Нині вже можна сказати, що
перше внесенє буде змагало до законного упр-
вильнення языкового питання, другими вне-
сеннями обжалують клуби правительство за по-
слідні пригоди в парламенті. — Таке сказали
націонали і поступовці.

Вірноконституційна шляхта, про-
чуваючи бурю, зібрала ся також 9. марта під
проводом кн. Рогана і ухвалила більшостию
(sic!) голосів, з узнанєм прийняти до відомости
факт, що др. Бернрайтер вступив до кабінету.
Відтак одноголосно (sic!) виражено пере-
свідченє, що факт сей не вплине ані трохи на
зміну відносин парламентарних груп. Протівно
навіть! Посли сего клубу бажають, щоби і на
дальше, як в часі послідної сесії, порозуміння
з тими групами тривало незмінене. Вірнокон-
ституційна шляхта не буде сторонництвом
правительственним. Она застерігає собі
зовсім свободну руку. Др. Бернрайтер, про-
вірено, вступив до кабінету лише з огляду на
критичне положенє і на загрожені інтереси дер-
жави. Він вступив туди, щоби взяти в держав-
них справах чинну участь і станути в обороні
австрійських, спеціально німецьких інтересів. Се,
що стало ся, є лише пробою. Оно вийшло ли-
ше з патріотичного почування, а з застереженєм,
що правительство не підприємє нічого, що
протівилось би законам конституційним або
могло пошкодити інтересам німецького народу.
В кінці ухвалено, відбуту 20. марта збори всіх
мужів довіря вірноконституційної шляхти. Даль-
ші вісти кажуть таке: Бернрайтер, вступивши
до кабінету, не солідаризує ся з намірами і по-
глядами правіці. Він полишить ся лише так
довго о кабінеті, як довго гр. Тун не перейде
границь, зачеркнених програмою правительства.
А програма ся — після гадки вірноконститу-
ційної шляхти — заключає в собі лише пробу
кооперації, щоби поладити хвилево най-
важнійші справи держави враз з угодою угор-
скою і уложити бюджет на біжучий рік. Гр. Тун
не стане займати ся ніякими квестіями
конституційними або правно-дер-
жавними бажаннями сторонництв пра-
виці. Так говорили деякі речники. Але мимо
сего найшла ся меншість, що віднесла ся до
поведеня д-ра Бернрайтера з доганою. Через те,
сказано, спаралізовано свободу клубу і роз-
бито солідарність з клубами націоналів і
поступовців. Було би лучше, як би німецька
шляхта полишила була собі свободну руку су-
проти нового кабінету і судби своєї не дучила
з судбою кабінету, виславши туди одного свого
члена. Вправді належало би перестерегти націо-
налів і поступовців перед продовжанєм об-
струкції, позаяк тою дорогою більша німецька
посілість дальше іти не може. Значило би
се одно, що стреміти до — розбору Австрії.
Обовязком клубу буде, піддержати гр. Туна
в его намірах, с. в. в тій пробі, щоби парла-
мент зробити активним і перевести угоду з Угор-
щиною, котра має економічну вагу для Австрії.
Меншість клубу указала гакож на те, що роз-
уміє сю користь, яка би вийшла з законної
розвязки языкового питання. О всім тим повідо-
млено другі клуби лівіці.

Справа рішиться, як бачимо, остаточно аж
на загальних зборах сих клубів, 19 і 20 марта.
Шляхта пробує — націонали і поступовці за-
повідають опозицію.

Вісти політичні.

N. fr. Presse, подаючи до відомости кому-
нікати німецьких клубів лівіці (уміщені нами
повише), провірює, що лівіця розбита. Від ка-
бінету, в котрім засідають Кайцль, Каст і Єн-
джейович, Німці австрійські не можуть надіятись
нічого доброго для себе. Гр. Тун окупить ся
більшости коштом лівіці. Він прирік вправді,
що не змінить конституції, але єму вірити годі.
Може сам президент кабінету є інших гадок,
але кабінет его піде іншими дорогами. Нині
вже можна означити день, в котрім др. Берн-
райтер буде мусів виступити з кабінету, взявши
з собою таку милу згадку, яку колись Батен-
берг з Болгарії. Німецькі послы не можуть вда-
вати ся в ніяку пробу. Они раді би привер-
нути внутрішній лад, але не в таких обстави-
нах. Треба передовсім направити кривди Німців.

N. W. Tagblatt сьпіває на ту саму нуту,
додаючи, що Німці мусять вкінці побідити.
Більша посілість німецька хоче вправді уратувати
теперішню конституцію, але єї експеримент ко-
операційний не поведе ся.

Deut. Volksblatt каже в імені антисемітів,

що гр. Тун стріне ся з великою опозицією при
трактованю угоди з Угорщиною.

Reichswehr думає, що парламентарна біль-
шість заняла супроти кабінету обєктивне вижи-
даюче становище, але стоїть твердо при своїй
програмі автономній. Католицькі людвці вже за-
були лібералізм чеський в справах нікільних. Они
приєднали ся. Здає ся, що др. Фукс прийме до-
стоїнство президента.

Комітет езекутивний правиці відбуд 10.
марта перед полуднем нараду. В конференції
взяли участь Абрагамович, Крамаж і Фукс (яко
президія), відтак Яворський, Дідушицкий, Ебен-
гох, Діпавлі, Фалькенгайн, Енгель, Янда, Пальфі
і Шустершіч. Міністрів не було. Говорять, що
др. Фукс обійме президентуру, а заступником
его буде др. Фериянчіч з клубу руско-словінсь-
кого.

Politik заявляє, що языкові розпорядження
мусять бути удержані до законної полагоди ці-
лої справи. Кайцль зложив мандат посольский,
але виборці з Кароліненталю ставлять наново
его кандидатуру. Сторонництво радикальне кан-
дидує Рашіна.

Націонали німецькі зібрались в Градци і
ухвалили резолюцію, котрою звизають всіх по-
слів своїх до найскрайнійшої обструк-
ції проти гр. Туна, поки правительство не від-
кличе языкових розпоряджень. Шенерер ввіс до
державної прокуратурії жалобу на Баденього,
Абрагамовича і Крамажа о надужитє урядової
власти і обмеженє личної свободи.

Цар видав указ, котрим призначає 90 мі-
ліонів рублів на будову воєнних кораблів. Межи
Росією а Японією прийшло до поважних непо-
розумінь в справі окупації пристани Артура.
Росія зажадала від султана перепустки двох
воєнних кораблів через Дарданелі.

Новинки.

— Рух в товариствах. Загальні збори товари-
ства «Руский Дім народний в Калуші» відбу-
дуть ся дня 24-го марта о год. 1-ій з полудня
в сали Ляндсмана. По вичерпаню програми на-
ступить доповненє статута завязуючого ся бан-
ку руского в Калуші. — В Кутах відбуде ся ві-
второк 15-го марта отворенє філії «Просвіти»
на повіт Кути-Косів з такою програмою: 1) бо-
гослуженє о 9 год. рано; 2) отворенє зборів о
3 год. по полудни в сали Пістинера; 3) реферат
економічний; 4) вибір виділу; 5) внесення чле-
нів; 6) сьпів і деклямації.

— На засіданях віділу наукового товариства
ім. Шевченка, що відбуло ся в днях 16-го люто-
го і 2-го марта поладжено між іншими отсі
справи:

1) Принято до відомости, що закуплено за-
писки в трьх томах по бл. п. Остермані, старос-
ті в Станіславові; 2) Удїлено О. Целевичови,
студентови філософії, стипендію в квоті 150
зр.; 3) Принято до відомости уконституованє сек-
цій: в філологічній: голова др. Франко,
заступник др. Колеса, секретар Осип Розділь-
ський; в історичній секції: голова проф.
Грушевський, заступник др. К. Левицкий, секре-
тар Павлик; в природописній секції: голо-
ва проф. Верхратский, заступник др. Сельский,
секретар Яр. Грушкевич; в природописній сек-
ції уконституовала ся комісія лікарська в сей
спосіб, що головою вибрано д-ра Сельского, за-
ступником д-ра Озаркевича, а секретаром Яр.
Грушкевича. Медичні праці мають виходити о-
сібними зошитами збірника секції. 4) Місце у-
рядника товариства в адміністрації друкарні і
книгарні надано п. І. Петрушевичеві, екз. бух-
галтерови.

— Стипендії для шляхтичів. Три стипендії і-
мени Яворських по 150 зр. установлено для учи-
ників з низших клас гімназії в Самборі. Убіга-
ти ся можуть лише ученики роду шляхотского
імени Яворських, уроджені в давнім окрузі сам-
бірським, Русини грек.-кат. обряду, а котрих убо-
гі родичі не мешкають в містах, де є гімназія(?).

— Випадки на провінції. З Хоросткова доно-
сять, що заступник дозорця телеграфів, Іван Па-
гач, літ около 40, ідучи дня 27-го лютого шля-
хом залізничі межі стациями Деренівка а Хо-
ростків, дістав ся під плуг для розгортування
снігу ідучий перед машиною і згинув на місці.
Покійник лишив вдовицю і діти. — На залізничі
стачії в Потуторах, в бережаньськім повіті,
дня 4-го лютого с. р. о 7-ій годині вечером в часі
пересування вагонів товарового поїзду дістав ся
під колеса помічний кондуктор Петро Рогатин-
ський і погіб на місці. З переведеного до-
ходження показало ся, що Рогатинський посо-
гнув ся, коли хотів вскочити до вагона, що був
уже в руху. — В Кошляках збаражского повіта,
найшов Маєр Шенберг дня 4-го лютого рано

в своїй stodolі повішеного сусіда Івана Загрієчука. Як показало слідство, вже самоубийник попереднього дня перед полуднем в шинку Мавра Шенберга, випив за 2 кр. горівки, взяв за 8 кр. того напитку до фляшчини і вийшов імовірно просто до stodolі, де випив решту горівки і відбрав собі жите. Причиною самоубийства була імовірно грижа, що суд присудив Загрієчука на заплаченє 25 зр. заміжній дочці. Загрієчук мав 56 літ, був жонатий і отець 4-ох дітей. — Дня 8-го лютого о годині 1-ій по півночі переїхав на кільометрі 47-1 між стациями Долиною а Креховом особовий поїзд Семка Гринишина з Ракова. Рани, які найдено на трупі, викликають підозріне, що Гринишина хтось збив, а відтак підкинув на шини. З тої причини заряджено судове слідство. — Дня 5-го лютого с. р. околo 9-ої години рано найшов зелізнячий будник на шляху Тухів-Пілка між будками ч. 12 а 13 труп жидівки Тоні Зільберман з розбитою головою, звистну в околиці божевільну. Слідства переведені судом і жандармерією виказали, що божевільна мусіла імовірно сама посягнути на своє жите, бо від довшого часу вже говорила, що мусить вскорі умерти, бо жите їй навкучило ся. Минувшого року та сама жидівка в нападї божевільства утопила свою малу дочку в ріці Дунайці. — На полях громади Рудника, в ниськім повіті, найдено дня 5-го лютого трупа селянина, що мів мати околo 36 літ, середнього росту. Імовірно походив покійник з ланьцутського повіта, звідки єго вода принесла. Заряджено справдженє тотожності особи і судове слідство для розясненя справи.

— **Огні.** Дня 24. лютого околo 2. години пополудни вибухнув огонь в Крупську повіта жидачівського в хаті Анни Савки і знищив 17 домів разом з будинками господарськими. Неубезпечена шкода виносить 10.000 зр. Займало ся наслідком неосторожного обходженя ся з огнем.

— Дня 26. лютого о годині пів до девятої вечером вибухнув огонь в хаті, де містила ся служба двірська в Острові, повіта тернопільського, а в огні згоріла Михайлина Сніг з 4-літньою донькою; крім того 4 людей сильно попекло ся. — Дня 3. с. м. пополудни вибухнув огонь на обшарі двірським в Тупшіві, повіта сокальського і згоріли 2 stodolі зі збіжем і пашею та знаряддї рільничі. Загальна шкода обезпечена на 4.000 зр., доходить до 10.000 зр. Займало ся від льокомотиві підчас молоченя збіжа на гумні.

— Дня 11. лютого згоріла в Замку повіта равського горальня, належача до Е. Експ. гр. Вільгельма Сімінського. Стаїні і магазини повістали ненарушені. Шкода доходить до 30.000 зр. — Вночі дня 27. лютого згоріли на фільварку Осиків коло Кружлеви вижної повіта грибівського будинки господарські і мешкальні. Згинуло при тім 24 штук ялівника, а шкода виносить околo 25.000 зр. Погорілець Йосиф Штайнгоф був обезпечений в Краківськiм Товаристві. Займало ся в stodolі і є підозріне, що огонь був підложений.

— **Міністер для Галичини,** п. Адам Єнджейович поєдинкував ся в р. 1878 наслідком дрібного непорозуміння на бали у Львові з Міцевським, сином б. посла. В поєдинку Міцевський згинув, поцілений кулею противника в саме серце. З тої причини покинув п. Єнджейович урядничу кар'єру і виїхав до Парижа, де доживав цісарської амнестії, котру і одержав, за старанєм тодішнього маршалка Людвика Водзїцького.

— **Жадоба пригод чи божевільство.** В Варшаві викликав велику сензацию півтора місяця тому один чоловік, що в часі оперового представлення в театрі вистрілив з револьвера на сцену. Вистріл упав саме в хвили, коли по скінченню акту одна артистка явила ся на просцені і кланялася ся серед оплесків публики. Арештовано зараз людину, що зове ся Володимир Шенаков і віддано єго мировому судови. При розираві показало ся, що Шенаков, знаменитий стрілець, не мав наміру убивати сьпівачки. Стріляв він сьвідомо з тим вирахованєм, щоби нікому не зробити шкоди, а викликав переполох, як сам визнає, в тій лише цілі, щоби дістати ся до вязниці, загартувати свою натуру і піддати ся новому життєвому досьвідови. Взагалі Шенаков робить вражінє чоловіка несповна розуму.

— **Найновіший роман Зої.** Сими днями явив ся в книгарській торгівлі новий роман Зої «Париж». Мимо сильної агітації, зверненої проти сего писателя, зважаючи на накладчик Фаскель пустити в світ 100.000 примірників і по трех днях мів він з тріумфом заявити, що з того величезного накладу не лишив ся єму ні один примірник. Найбільше розхопило саме місто Париж, але і провінція, як немєньше і заграниччя оказали велике зацікавленє сею повістю. Не відрічи буде, виказати при тій нагоді наклади давніших повістей Зої, розуміє ся наклади

перші. З «Люрд-у» і «Риму» вже першого дня розпродано 100.000 примірників. Менші були наклади попередніх повістей, котрим завдячує автор своє голосне ім'я. І так видано «Ventre de Paris» в 40.000, «Eugene Rougon» в 30.000 примірниках. Відтак підноситься ся наклад з «Assommoir» на 136.000, «Une page d'amour» 88.000, «Nana» на 182.000, «Pot-Bouille» 88.000, «Germinal» 99.000, «La Terre» 123.000, «La Bête humaine» 94.000, «L'argent» 86.000 і «La debâcle» 190.000 примірників. З тих цифр виходить, що «D'ebâcle», так часто цитовану в недавнім процесі, публика купувала і читала найбільше.

Наука, штука, література.

Вже появилася третя книжка «Літературно-Наукового Вістника» за місяць марець і містить: «Душа», психологічний ескіз Наталії Корбінської; «Сонети Івана Петрушевича»: І. Острога, П. Похорон; «Дві долі», повість Мордовця (далі); «Мій злочин», нарис Івана Франка; «Із статистичних оповідань Альфонса Доде»: І. Спомини шефа кабінету, П. Лекція історії, Ш. Сьвято дахів; «Із поезій Яна Сватоплюка Махара»: Гусова мати; «Ткачі» драма Гергарта Гауптмана (конець); «Доктор Бессервіссер», нарис Не-Теофраста; «Поезія несвідомости» новеля Марії фон Ебнер-Ешенбах; «Із секретів поетичної творчости», Івана Франка: П. Психологічні основи (конець); «Андрій Чайковский» літературно-критична студія Осипа Маковея; «Новини нашої літератури»: Царівна, оповіданє Ольги Кобилянської, оцінка Мих. Грушевського; «З життя і письменства» Осипа Маковея; «З російської України» Спектатор-а; «Бібліографія». — Передплата платна у Львові виносить з пересилкою: в Австрії на чверть року 2-50 зр., на пів року 5 зр., на цілий рік 8 зр.; в Росії на цілий рік 8 рублів. В інших державах по обчисленню пересилки. Поодинокі книжки коштують по 1 зр. Річна передплата може бути оплачена в трох ратах: 3. січня н. ст. 3 зр., 3. цвітня н. ст. 3 зр., 3. серпня н. ст. 2 зр.; хто пропусає речинєць рати, тому передплата обраховується як піврічна або чвертьрічна (за піврік 5 зр., чверть року 2-50 зр.). Передплату приймає: Адміністрація «Літературно-Наукового Вістника» у Львові, при ул. Академічній ч. 8. — Се одинокє наше літературно-науковє письмо заслугує в повні на моральну і материяльну піддержку.

Вісти з АЕпархії Львівської.

Презенту дістали оо: Петро Соловій на Покрівці, М. Билинкевич на Фалиш, Іван Созанський на Черче, Вол. Престашевський на Ополець, Ем. Ваньо на Болшовець. — В пропозиції уміщені: на Рудно о. Вол. Ганицький сам один; на Борщів оо. М. Билинкевич, Григ. Кармалита Вол. Була і Пав. Кульчицький; на Перемішляни оо: Ів. Гургал, Григ. Кармалита і Ісид. Копертинський; на Фалиш оо: М. Билинкевич, Ал. Любінецький, Ал. Джулинський і Дим. Йосифович. — На конкурс з речинцем до 14-го цвітня с. р. розписана парохія Гозїв дек. бохейського. — Канон. інституцію одержали оо: Гр. Кончевич на Ценів, Стеф. Крижановський на Либихорі, Іван Насальський на Ладаньці і Дим. Скенкович на Помор'яні. Митроп. консисторія вівзвала о. Евст. Клосевича, пароха з Присовець, до інституції на Пійло. — Завідательства дістали оо: Евг. Томкевич з Конох в Ярославичах, Г. Дичковский з Ценева в Лисниках, Володимир Престашевський з Либихорі в Олірці, Петро Мияко з Олірці в Гребенові, Іос. Дяків з Рівні в Виписках, Ал. Джулинський з Фалиша в Станьківцях. — Сотрудництва дістали оо: Вол. Нижанковский б. сотр. з Нараєва в Семитинові а Лука Побоярський, вікарій архикатедральний в Конохах. — Іменовані оо: Анастазій Лотоцький, парох Тростянця, віце-деканом підгасцьким а Володимир Громницький, парох в Тернополі, П-гим віцедеканом тернопільським. — Архієрейські грамоти похвальні одержали оо: Вас. Дубицький сотр. з Олеська, Волод. Коновалець парох з Малехова, Йосиф Бабій парох з Церковної і Петро Бозерський завіда-тель Глецаць, — а архієрейські похвальні грамоти з правом уживаня експозиторій крїлошанських одержали оо: Юл. Филипович парох Дуби і Ал. Левицький парох Олеська. — Декрет увільнення від іспиту конкурсового одержав о. Амвр. Рибак парох Утїхович. — Митр. консисторія вставилась о плату з релігійного фонду для приватних сотрудників в Кудобинцях, Вербові і Берліні — і о дар з ласки для сьвященних вдів: Михайлини Мигулової, Михайлини Миговичевої і Корнелії Гули. — Митр. Ординаріят уділив позволенє прийняти до новіцїята Ч. св. В. В. в Добромилі Ник. Лиска і Сим.

Бурака. — О. Юліан Гумецький, бувший сотрудник в Полянї, дістав грамоту відпускаючу єго з львівської Аепархії до епархії перемискої.

Телеграми.

Відень, 11. марта. Екзекутивний комітет правиці уповномочив Яворського, вийти з правительством в тісний контакт в цілі обговореня кількох справ формальних, не терплячих проволоки. Догадують ся, що розходить ся о президію палати. Правиця є зовсім солідарною в всяких напрямках. Правиця не буде правительственною і не узнає кабінету своїм, позаяк не знає єго програми. Супротив кабінету виступить правия солідарно. Її програма містить ся як і давніше в чотирох точках: узнанє історично-політичних прав і автономії королівств і країв, переведенє рівноправности всіх народів, дбалість про релігійність і обичайність і успішна праця на поли економічній і суспільній для двигнення всіх клас людности. Позаяк правия не знає програми правительства, то і не може проти него виступати. Она попре правительство, щоби парламент зробити активним і полагодити біжучі справи, іменно угоду з Угорщиною. Але передо всім мусить правия знати напрям політики кабінету. Більша посїлість німецька прилягла до правительства з почину самогєж гр. Туна. Яворський приняв ся місії розслідити наміри правительства.

Відень, 11. марта. Першу віцепрезидентуру відступає правия лівниці, наколи лівниці сего забачає. Наколи «Коло» зрече ся президентури, то президентом мав би стати католицький людовець. Другу віцепрезидентуру обняв би або Чех або Словінець. Може бути що число віцепрезидентів буде побільшенє. Дискусия в тій справі не вийшла по за границі теоретичні. Нині пос. Яворський здасть справу з своїх переговорів з гр. Туном. Лех Фалькенгайна після розуміня правиці не існує, позаяк починає ся нова сесия.

Відень, 11. марта. Офіціальний комунікат з нарад екз. комітету правиці гласить: По докладній обговоріці політичної ситуації уповномочено предєдателя Яворського, вступити в контакт з правительством, щоби прояснити деякі формальні наглі справи.

Екзекутивний комітет правиці зазначив, що правительство перше мусить шукати контакту з більшостію, а не противно. Днесь рано відбуло ся засіданє екзекут. комітету правиці. Яворський здавав справозданє з своїх переговорів з гр. Туном. Екзекутивний комітет є вдоволенний результатом тих переговорів. Комбінація президії палати є така: др. Фуке президентом, Пентак першим віцепрезидентом, а другим гр. Атемс або гр. Штірк. Між правию а вірноконституційною більшою посїлостію навяжуть ся переговори в справі реактивованя парламенту.

Відень, 11. марта. Посли-соціалісти відбули вчера нараду і дійшли до переконання, що працюючі класи не можуть нічого доброго надїяти ся від кабінету. Правительство заступає інтернаціональну організацію фєвдалів і клєрикалів, що звернена проти міщанства і клєса робітничих. Кайцль і Беррайтер яко елементи поступові служать кабінетови лише за декорацию. Клюб бачає, щоби справи національні уступили місце справам економічним і політичним. Клуб пійде проти правительства. Передо всім мусить правительство дати сатисфакцию за «злочини» в послїдній сесії і потягнути виновників до відвічальности, іменно за лех Фалькенгайна. Клуб поставить на першім засіданю давні свої внесенє, як і внесенє на управильненє службових відносин колїйників.

Берлін, 11. марта. В прускiм соїмі прийнято вчера в третім читаню закон о стоміліоновім фондї на цілі колонїзації в Познанщині.

Атини, 11. марта. Король санкціонував закон о фінансовій контролі.

Вина іспаньскі з Соматозою

найновіше цінне средство відживляюче до скріплення підупавших організмів.

Ціна бутельки 3 корони 60 гелерів.

Головний склад в аптці

161 134-9

Житм. Ружера

під „Срібним орлом“ у Львові.

Ціник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 7. марця 1898.

I. Анції за штуку.

Зелів. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	215 —	218 —
Зелів. Львів-Черн.-Яси по 200 зл. вальсрба.	282 —	285 —
Банку гіпол. гал. по 200 зл. в. а.	380 —	390 —
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	— —	210 —
Гарбарні в Ряшеві по 200 зл. в. ав.	200 —	210 —
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Ллівського по 500 кор. в. ав.	250 —	260 —

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110 20	110 90
„ „ 4 1/2% „ льос в 50 л.	100 —	100 70
„ „ 4% „ в 601 по 200 К.	96 70	97 40
„ краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	100 50	101 20
„ 4% в. ав. льос в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаеміс.)	97 80	98 50
„ „ 4% льос в 41 1/2 літ	97 50	98 20
„ „ 4% „ в 56 літ	97 10	97 80

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропінан. 4% в. ав.	97 80	98 50
Буков. „ 5% „	102 75	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102 10	102 80
„ 4 1/2% (8 ем.)	100 10	100 80
Зелівний льокальні 4% по 200 кр.	96 50	97 20
Лозички краєв. 6% ва. з року 1872	103 —	—
„ 4% „ 1891	—	—
„ 4% по 200 кор. з р. 1873	97 80	98 50
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97 —	97 70

IV. Льоси.

Міста Кракова	25 25	27 25
„ Станиславова	42 —	—

V. Монети:

Дукат пісарский	5 62	5 72
Наволендор	9 49	9 59
Пів-імперіал	9 55	—
Русель російський срібний	1 20	1 25
„ паперовий	127 50	128 50
100 марок німецьких	58 55	59 —

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1897.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп. особ.				посп. особ.			
приходить о годині				відходить о годині			
7:30	з Іцкан			6:00	до Підволочиск з голови двірця		
7:50	Янова			6:10	„ Іцкан		
7:52	Тернополя на Підзамче			6:15	„ Підволочиск з Підзамча		
8:05	Лавочного			6:45	„ Іцкан		
8:15	Тернополя і Бродів на головний дворець			8:40	„ Кракова		
8:25	Сокаля			8:50	„ Янова, Калуща, Хирова		
9:10	Кракова			9:20	„ Скольного		
10:35	Ярослава			9:25	„ Сокаля		
1:30	Янова			10:05	„ Підволочиск з головного двірця з Підзамча		
1:40	Кракова			10:27	„ Іцкан		
1:50	Скольного Стрия, Калуща, Хирова			10:45	„ Підволочиск з головного двірця з Підзамча		
2:15	Черновець			1:55	„ Підволочиск з головного двірця з Підзамча		
2:30	Підволочиск на Підзамче			2:08	„ „		
	„ головний дворець			2:40	„ Черновець		
5:25	Сокаля			2:50	„ Кракова		
5:35	Підволочиск на Підзамче			3:05	„ Стрия		
5:45	Іцкан			4:40	„ Ярослава		
Ніч				Ніч			
3:04	з Підволочиск на Підзамче			4:40	до Кракова		
3:30	„ „ головний дворець			5:20	„ Лавочного		
5:10	„ Кракова			6:24	„ Янова лиш в будні дни		
6:00	„ Підволочиск на головний дворець			6:45	„ Кракова		
6:55	„ Кракова			7:05	„ Сокаля		
8:45	„ Кракова			7:25	„ Тернополя з головного двірця		
9:10	„ Іцкан, Бергомету з виїзком понеділка			7:30	„ Лавочного		
9:30	„ Кракова			7:47	„ Тернополя з Підзамча		
9:43	„ Підволочиск на Підзамче			7:48	„ Янова		
9:50	„ Іцкан			10:30	„ Іцкан		
10:00	„ Підволочиск на головний дворець			10:50	„ Кракова		
10:20	„ Стрия, Хирова			11:00	„ Підволочиск з головного двірця з Підзамча		
12:10	„ Лавочного			11:37	„ „		

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариям всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські зваряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливых.

„Дністеръ“ вступив в 6-тий рік своєї діяльности з збільшеними фондами гваранційними, котрих стан з днем 31-го грудня 1897 виносить:

Фонд резервовий	73.874 зр. 47 кр.	
Резерва премій	52.269 „ 40 „	176.143 зр. 87 кр.
Фонд основний	50.000 „ — „	

Виплачені шкоди до кінця 1897 року 430.100 зр. 42 кр. Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услія обезпечень користні а шкоди ліквідують ся безпробовочно. Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в руським язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“, стоваришенє з обмеженою поруксю, уділяє позички за оплатю 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або поруксю двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 1/2%. Уділ членський виносить 25 зр., виписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“. Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях і де нема близько агентів „Дністра“, приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. кред. „Дністеръ“ на 5 1/2% і 1% додатку на кошта адм.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

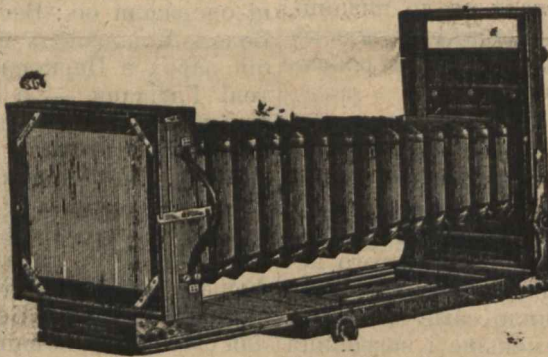
а всі інші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

Перший християньський

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії і для П. аматорів поручає низше ціи у всіх фірмах краєвих і заграничних. Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвортною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жаданє виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартості апарату) з об'єктивами Voigtländer'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковский

Львів, ул. Баторого 22.

131 45—140